

Luxemborg, 9. febrúar 2021

FRÉTTATILKYNNING 01/2021

Dómur í máli E-1/20 *Kerim gegn norska ríkinu*

„MÁLAMYNDAHJÚSKAPUR“ OG AFLEIDDUR BÚSETURÉTTUR FYRIR MAKA EES-BORGARA FRÁ ÞRIÐJU RÍKJUM

Með dómi sem kveðinn var upp í dag veitti EFTA-dómstóllinn ráðgefandi álit við spurningum sem bárust frá Hæstarétti Noregs um túlkun á tilskipun 2004/38/EB um rétt borgara Sambandsins og aðstandenda þeirra til frjálsrar farar og dvalar á yfirráðasvæði aðildarríkjanna („tilskipunin“).

Málið varðar umsókn Kerims um dvalarleyfi í Noregi sem gerð var í samræmi við þær reglur landsréttar sem innleiða tilskipunina. Kerim er upprunalega frá Afghanistan. Umsókn hans um dvalarleyfi var synjað á þeim grundvelli að hjúskapur hans við rúmenskan ríkisborgara hafi verið stofnað til í þeim eina tilgangi að afla honum dvalarleyfis og hjúskapurinn væri þar af leiðandi til málamynda.

Hæstiréttur bar þá spurningar fyrir EFTA-dómstóllinn er vörðuðu hugtakið „misnotkun“ í skilningi 35. gr. tilskipunarinnar. Nánar tiltekið var EFTA-dómstóllinn beðinn um að skýra hvert inntak hugtaksins „málamyndahjúskapur“ sé í skilningi tilskipunarinnar.

EFTA-dómstóllinn taldi að hjúskapur í skilningi tilskipunarinnar sé samband tveggja einstaklinga sem eru í skráðri sambúð eða jafngildi þess. Þá taldi EFTA-dómstóllinn að hjúskapur eigi sér margar birtingarmyndir. Sumir stofni til hjúskapar í þeim tilgangi að stofna til fjölskyldulífs eða styrkja fjölskyldubönd, og einkennast oftast af þeirri ætlun að lifa í varanlegri fjölskyldueiningu, á meðan aðrir stofna til hjúskapar án sérstakrar umhugsunar.

EFTA-dómstóllinn komst að þeirri niðurstöðu að til þess að ákvarða hvort að um málamyndahjúskap sé að ræða, þar sem liggja fyrir rökstuddur grunur um hvort hjúskapurinn sé ósvikinn, sé nauðsynlegt fyrir hin viðeigandi stjórnvöld að sýna fram á í hverju máli fyrir sig að að minnsta kosti annar makinn hafi stofnað til hjúskaparins undir því yfirskyni að afla dvalarleyfis og þar með afla sér með ótilhlýðilegum hætti rétt maka EES-borgara frá þriðju ríkjum til frjálsrar farar og dvalar frekar en að stofna til ósvikins hjúskapar. Með öðrum orðum, ef ekki hefði verið fyrir þann eina tilgang að afla sér með ótilhlýðilegum hætti afleiddan búseturétt maka EES-borgara frá þriðju ríkjum, hefði að minnsta kosti annar makinn ekki stofnað til hjúskaparins.

Nefnir dómstóllinn í dæmaskyni að við heildarmatið geti jafnframt verið viðeigandi að taka tillit til lengdar sambandsins á þeim tímapunkti er aðilinn sækir um dvalarleyfi, hvort aðilarnir séu í sambúð, eigi saman börn eða fara sameiginlega með forsjá barna ásamt því hvort aðilarnir séu með sameiginlegar langtíma skuldbindingar sem geta verið fjárhagslegs eðlis. EFTA-dómstóllinn benti jafnframt á að það fellur í hlut Hæstaréttar Noregs að meta hvort umræddur hjúskapur samræmist þeim kröfum sem gerðar eru í EES-rétti.

Að lokum taldi EFTA-dómstóllinn að heildarmat þurfi að fara fram á staðreyndum máls, þar sem meðal annars skuli litið til hins huglæga ásetnings EES-borgarans fyrir því að stofna til hjúskapar við ríkisborgara frá þriðju ríkjum, í ljósi þess að báðir makar stofna til ósvikins hjúskapar í góðri trú.

Dóminn í heild sinni er að finna á vefslóð EFTA-dómstólsins: www.eftacourt.int.

Fréttatilkynning þessi er ekki opinbert skjal. Dómurinn sjálfur gildir.